

EKSTRINZIČNA I INTRINZIČNA MOTIVACIJA ZA UČENJE STRANOG JEZIKA U POSLOVNOM OKRUŽENJU

Marija Krstinić, pred.

Tehničko veleučilište u Zagrebu
Vrbik 8, 10 000, Zagreb, Hrvatska
e-mail: marija.krstinic@tvz.hr

Maja Pauković, pred.

Tehničko veleučilište u Zagrebu
Vrbik 8, 10 000, Zagreb, Hrvatska
e-mail: maja.paukovic@tvz.hr

SAŽETAK

Motivacija predstavlja psihološki proces ili stanje unutar pojedinca koje potiče, usmjerava i postojano održava dobrovoljno ponašanje i akcije usmjerene prema određenom cilju. Kao temeljna i cjeloživotna potreba kojom usvajamo navike, znanja, vještine i sposobnosti te razvijamo kreativne mogućnosti, zahtijeva određenu razinu ulaganja intelektualnog napora, koncentracije i upornost koji ukazuju na kvalitetu učenja, a kolika će ona biti ovisi o razini i vrsti motivacije, kao ključnog pokretača tog procesa. U ovom radu će se opisati intrinzična i ekstrinzična motivacija, koje su međusobno isprepliću i prožimaju i na različite načine potiču na promjene ponašanja i aktivnosti određujući smjer, intenzitet i trajanje motivacije. Intrinzična se motivacija temelji na individualnoj percepciji i psihološkim procesima koji se zbivaju unutar svakog pojedinca i predstavlja sve ono što nas iznutra potiče kako bi se zadovoljile brojne unutarnje potrebe kao što su fiziološke, psihološke i socijalne potrebe i postigao osjećaj unutarnjeg zadovoljstva. Ekstrinzična motivacija predstavlja sve one poticaje koji su rezultat vanjskih utjecaja i stimulansa koji dolaze iz socijalnog i često poslovnog okruženja, a koji se uvijek vežu uz neki oblik nagrade i pohvale. Motivacija kao jedan od afektivnih čimbenika ima veliku važnost za učenje stranog jezika koje znatno utječe na volju i spremnost studenata u prihvaćanju novih znanja. U ovom radu provedeno je istraživanje na uzorku od 120 redovnih i izvanrednih studenata 1. godine Elektrotehničkog odjela Tehničkog veleučilišta u Zagrebu, u razdoblju od siječnja do svibnja 2018. godine. Cilj istraživanja je pokazati utjecaj ekstrinzične i intrinzične motivacije na učenje engleskog jezika. Istraživanje je provedeno anketnim upitnikom na temelju kojeg će se korelacijskom analizom, izračunom relativnih frekvencija i t-testom utvrditi veza između razloga učenja engleskog jezika i potrebe za znanjem istog.

Ključne riječi: afektivni čimbenici; ekstrinzična motivacija; intrinzična motivacija; učenje stranog jezika; poslovno okruženje

1. UVOD

Motivacija kao temeljna i cjeloživotna potreba kojom usvajamo navike, znanja, vještine i sposobnosti te razvijamo kreativne mogućnosti, zahtijeva određenu razinu ulaganja intelektualnog napora, koncentracije i upornost koji utječu na kvalitetu i kvantitetu naučenog i stečenog znanja i kompetencija, a kolika će ona biti ovisi o razini, intenzitetu i vrsti motivacije, kao ključnog pokretača tog procesa, ali i drugih brojnih faktora od kojih su najutjecajnije osobine i karakteristike pojedinca, potreba za učenjem, definiran cilj i ustrajnost ponašanja koji vodi ka ostvarenju cilja. Kao jedan od afektivnih čimbenika ima veliku važnost za učenje stranog jezika koja znatno utječe na volju i spremnost studenata u prihvaćanju i korištenje novih znanja, reeveprvenstveno u privatnom, a potom i poslovnom aspektu, tim više što motivacija za postignućima tijekom obrazovanja vrlo visoka jer podrazumijeva želju i očekivani uspjeh, od kojeg se ne odustaje unatoč preprekama već se napori povećavaju sve do ostvarenja postavljenih ciljeva (Vidović, et al, 2003). Istraživanje motivacije, budući da se radi o psihološkim procesima, iznimno je kompleksno jer se osim utvrđivanja što je to što uzrokuje različito ponašanje i zašto se intenzitet ponašanja od osobe do osobe različito mijenja potrebno istražiti zašto se javljaju različita ponašanja i njihov intenziteta unutar pojedinca.

2. RAZUMIJEVANJE MOTIVACIJE

Proučavanje motivacije se dakle odnosi na spoznavanje procesa koji aktiviraju i usmjeravaju ponašanje pojedinca, a rezultat su unutarnjih motiva, koje čine potrebe, kognicije i emocije te vanjskih događaja koje čine situacije i interakcija pojedinca u širem društvenom kontekstu. Motivacija kao psihološki proces koji potiče pokretanje, smjer i postojanost dobrovoljne akcije usmjerene ka cilju, u procesu učenja stranih jezika ima značajnu ali i dvojaku ulogu. S obzirom na intenzitet, smjer i trajanje, ona s jedne strane, potiče i utječe na ishode učenja, dok ju je s druge strane teško mjeriti s obzirom na brojne faktore koji je uzrokuju, određuju i usmjeravaju ponašanje pojedinca. Faktori motivacije, a čine je: potrebna energija i napor, postojanje ili ne unutarnjih i/ili vanjskih zapreka i obrambenih mehanizama te blizina cilja, a s obzirom na potrebe, stečene radne navike, organizaciju vremena i druge okolnosti različito i različitim intenzitetom utječu na želju i način te različitim intenzitetom određuju i usmjeravaju ponašanje koje vodi ka stjecanju i usvajanju novih znanja.

Osim faktora motivacije ono što bitno utječe na uzrok ponašanja i mijenjanje intenziteta ponašanja jesu vrste motivacija pa tako razlikujemo intrinzičnu i ekstrinzičnu motivaciju (Reeve, 2010). Intrinzična motivacija spontano proizlazi iz psiholoških procesa i potreba, znatiželje, sklonosti, vjerovanja, stavova, vrijednosti, težnje za rastom i razvojem i sl. i potiču zadovoljstvo i visoku motiviranost bez obzira na vanjske stimulanse. Ekstrinzična motivacija proizlazi iz vanjskih događaja, njihovih poticaja koji mogu osobu potaknuti ili odvratiti na određeni oblik ponašanja s obzirom na vjerojatnost da će takvo ponašanje za posljedicu imati nagradu ili kaznu.

Razlika između intrinzičnog i ekstrinzičnog motiviranom ponašanja je u tome što je intrinzično ponašanje rezultat psiholoških procesa i potreba koje spontano potiču na određene aktivnosti radi osjećaj zadovoljstva i vlastitih poriva, dok je ekstrinzično ponašanje odvo-

jeno od same aktivnosti ali zato uvjetovano i ovisno o poticajima i posljedicama o opaženom ponašanju u socijalnoj interakciji koje se percipira kao željeno ili ne i ciljeva koji za pojedinca imaju veću vrijednost i značaj, a učenjem se mogu postići (Reeve, 2010). Dosadašnja su istraživanja utvrdila postojanje relacije i zakonitosti koje ukazuju da iako nije pravilo, u većini slučajeva ekstrinzično motivirano ponašanje, ukoliko su nagrade očekivane i opipljive, smanjuje intrinzično motivirano ponašanje iako ono potiče ustrajnost prema cilju, a na sam proces učenja utječe tako da percepcija o nagradi koja će uslijediti stečenim znanjem odvlači pažnju od želje za učenjem na želju za nagradom (Reeve, 2010).

3. MOTIVACIJA ZA UČENJE STRANOG JEZIKA

Motivirati učenike da uče neki strani jezik zna često, kako za nastavnika tako i za učenika, biti veliki izazov. Motivacija, kao jedan od afektivnih faktora, često se isprepliće s ostalim faktorima, strahom od učenja jezika i stavovima o istom te time snažno utječe na uspjeh, ali i neuspjeh u učenju. Motivacija je kombinacija pokušaja i želje kako bi se uspješno naučio strani jezik, zajedno s pozitivnim stavovima prema stranom jeziku. Dakle, motivacija za učenje stranog jezika odnosi se na mjeru do koje učenik pokušava doista savladati taj strani jezik. Sam učenikov trud nije isključivi pokazatelj motivacije. (Gardner, 1985) Motivacija pruža učeniku cilj i smjer koje će on slijediti i stoga ima ključnu ulogu u učenju jezika. Ukoliko motivacija izostaje, učenik će imati poteškoća u uspješnom svladavanju jezika. U svojem istraživanju, Huitt (2001) tvrdi kako će učenici kojima intrinzična motivacija nije dovoljno jaka, uz nastavnikovo naglašavanje važnosti stranog jezika, biti u konačnici motiviraniji za učenje. Gardner je u svojem istraživanju (1985) motivaciju podijelila na integrativnu i instrumentalnu. Integrativna se motivacija odnosi na učenje stranog jezika zbog osobnog prosperiteta i kulturalnog napretka, tj. učenik se želi uspješno integrirati u društvo ciljanog jezika. Instrumentalna motivacija, tvrdi Gardner, proizlazi iz potrebe za učenjem jezika zbog funkcionalnih, vanjskih razloga poput polaganja ispita i dobivanja dobre ocjene, novčanih nagrada i slično.

Dosadašnja su se istraživanja motivacije u učenju jezika, kako u svijetu tako i u našoj zemlji, uglavnom bavila ispitivanjem motivacije kod djece školske dobi. Mihaljević Djigunović, koja se u Hrvatskoj najviše bavi istraživanjima stavova i motivacije za učenjem engleskog jezika, u svojem istraživanju (1998:44) navodi kako se motivacija za učenje engleskog kao stranog jezika može podijeliti na 3 tipa: uporabno-komunikacijski, afektivni tip i integrativni, pri čemu se prvi i treći tip mogu usporediti s prijašnjim podjelama na instrumentalnu i integrativnu motivaciju, dok se afektivni tip ne spominje u dosadašnjoj podjeli. On se vezuje uz učenikove emocije, tj. koliko vole učiti, izgovarati jezik i koliko im je lijep i zanimljiv. Vilke Pinter (1995) istraživala je razloge učenja jezika kao izbornog predmeta na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Rezultati su pokazali da studenti Veterine uče strani jezik neovisno o vanjskim utjecajima, tj. da je to njihova samostalna odluka, a ne želja roditelja ili potreba za većim prosjekom ocjena. Također smatraju kako su važne sve četiri orijentacije (komunikativna, kulturalna, informativna i profesionalna).

4. ISTRAŽIVANJE

Istraživanje je provedeno od siječnja 2018. do svibnja 2018. U istraživanju su sudjelovali redovni (N=60) i izvanredni (N=60) studenti preddiplomskog studija elektrotehnike, Tehničkog veleučilišta u Zagrebu.

4.1. Ciljevi i hipoteze istraživanja

Osnovni je cilj istraživanja utvrditi povezanost razloga učenja engleskog jezika i potrebe za znanjem istog. Na temelju ovako definiranog cilja hipoteze istraživanja su:

H1: Ne postoji značajna razlika ekstrinzičnih motivatora za učenje stranih jezika kod redovitih i izvanrednih studenata

H2: Postoji značajna razlika intrinzičnih motivatora za učenje stranih jezika kod redovitih i izvanrednih studenata

H3: Postoji statistički značajna razlika u svakodnevnom korištenju engleskog jezika kod redovnih i izvanrednih studenata i motiva za daljnje učenje i usavršavanje

4.2. Metodologija i uzorak istraživanja

Upitnik se sastojao od dva dijela. U prvom dijelu su ispitanici odgovarali na pitanja o spolu, godini studija, godinama učenja te dotičaju s engleskim jezikom. U drugom dijelu upitnika su ispitanici odgovarali na kvalitativna pitanja o povezanosti ekstrinzičnih i intrinzičnih motivatora i učenja engleskog jezika. Podaci su prikupljeni na uzorku od 60 redovnih i 60 izvanrednih studenata 1. godine Elektrotehničkog odjela Tehničkog Veleučilišta u Zagrebu. Redovni studenti uglavnom su u kategoriji mlađe dobne skupine (18-25 godina), dok su izvanredni studeni u kategoriji srednje dobne skupine (30-50 godina). Prva i druga hipoteza dokazane su korelacijskom analizom dok je treća hipoteza dokazana jednostavnim izračunom relativnih frekvencija.

4.3. Rezultati istraživanja

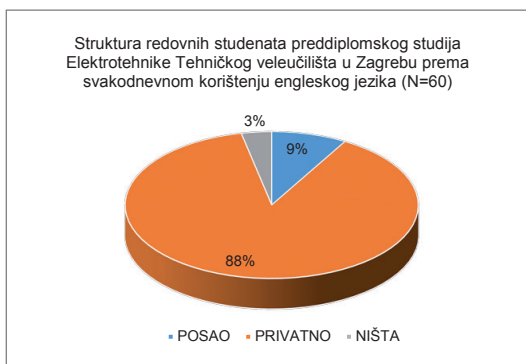
Provjera prve hipoteze izvršena je korelacijskom analizom odnosno izračunom Pearsonovog koeficijenta linearne korelacije kojom smo imali namjeru dokazati da kod svih studenata postoji statistički značajna povezanost između ekstrinzičnih motiva učenja engleskog jezika i zapošljavanja. Kroz anketni upitnik postavljeno je pitanje o ekstrinzičnim motivima učenja engleskog jezika i zapošljavanja. Svoje odgovore sudionici su davali na ljestvici od 1 do 5 (1 najlošija ocjena, 5 najbolja ocjena). Pearsonov koeficijent korelacije za redovite studente iznosi 0,86 a za izvanredne 0,94, što za obje grupe ispitanika ukazuje na vrlo visoku povezanost između ekstrinzičnih motiva učenja engleskog jezika i zapošljavanja, čime je prva hipoteza dokazana.

Provjera druge hipoteze izvršena je također korelacijskom analizom odnosno izračunom Pearsonovog koeficijenta linearne korelacije kojom smo imali namjeru dokazati da kod svih studenata postoji statistički značajna povezanost između intrinzičnih motiva i učenja engleskog jezika. Kroz anketni upitnik postavljeno je pitanje o intrinzičnim moti-

vima i učenja engleskog jezika. Svoje odgovore sudionici su davali na ljestvici od 1 do 5 (1 najlošija ocjena, 5 najbolja ocjena). Pearsonov koeficijent korelacije za redovite studente iznosi 0,19, a za izvanredne 0,12, što za obje grupe ispitanika ukazuje neznatnu povezanost između intrinzičnih motiva i učenja engleskog jezika, čime druga hipoteza nije dokazana, odnosno ne postoji značajna razlika intrinzičnih motivatora za učenje stranih jezika kod redovitih i izvanrednih studenata.

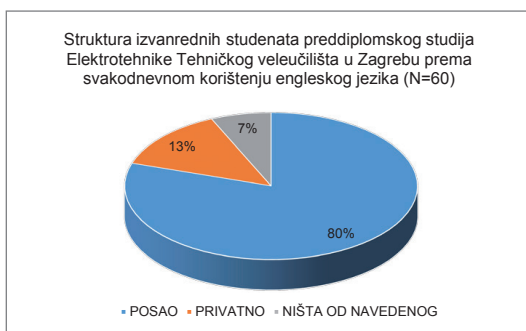
Za provjeru treće hipoteze koristio se jednostavan izračun relativnih frekvencija kojim se dokazalo da postoji statistički značajna razlika u svakodnevnom korištenju engleskog jezika kod redovitih i izvanrednih studenata i motiva za daljnje učenje i usavršavanje. Ispitanicima je postavljeno pitanje u kojim situacijama svakodnevno najviše koriste engleski jezik.

Slika 1 Struktura redovitih studenata preddiplomskog studija Elektrotehnike Tehničkog veleučilišta u Zagrebu prema svakodnevnom korištenju engleskog jezika

Redoviti studenti svakodnevno koriste engleski jezik u privatne svrhe (društvene mreže, igrice i sl.) i intrinzično su motivirani kad je u pitanju svakodnevno korištenje engleskog jezika i motiva za daljnje učenje i usavršavanje, što se očituje vrlo visokim postotkom (88%) redovitih studenata koji koriste engleski jezik u privatne svrhe.

Slika 2 Struktura izvanrednih studenata preddiplomskog studija Elektrotehnike Tehničkog veleučilišta u Zagrebu prema svakodnevnom korištenju engleskog jezika

Izvanredni studenti najviše koriste engleski jezik u poslovne svrhe (komunikacija s partnerima strancima, prijevodi poslovnih dokumenata i sl.) i oni su ekstrinzično motivirani za daljnje učenje i usavršavanje budući da ih 80% koristi engleski jezik u poslovne svrhe.

5. ZAKLJUČAK

Ovim radom dokazali smo snažan utjecaj ekstrinzičnih motivatora prilikom zapošljavanja i razmišljanja o odabiru posla, kako za redovne, tako i za izvanredne studente. Intrinzični motivatori nešto su jače izraženi kod redovnih studenata jer se oni, imajući u vidu njihovu mlađu dob, engleskim jezikom najviše koriste u privatne svrhe pa je poznavanje i usavršavanje rezultat zainteresiranosti, znatiželje, izazova i zadovoljstva, dok izvanredni studenti svoje znanje engleskog jezika u velikom postotku koriste u poslovnom okruženju te su motivirani, a daljnje učenje i usavršavanje vide kao sredstvo ostvarenja planiranog cilja, stjecanje kompetencija, napredovanje u poslu ili u vidu nekog drugog poslovnog interesa, što nam govori puno i o važnosti cjeloživotnog učenja. Također je utvrđeno da su izvanredni studenti svjesniji utjecaja i razlike između intrinzičnih i ekstrinzičnih motivatora i preciznije znaju što ih i zašto motivira. Rezultate ovog istraživanja bilo bi zanimljivo usporediti i utvrditi razlike u motivaciji u učenju s ostalim jezicima koji se nude na Tehničkom veleučilištu, konkretnije s njemačkim jezikom.

EXTRINSIC AND INTRINSIC MOTIVATION FOR LEARNING A FOREIGN LANGUAGE IN A BUSINESS ENVIRONMENT

Marija Krstinić, MSc, Lecturer
Zagreb University of Applied Sciences
Vrbik 8, 10 000, Zagreb, Croatia
e-mail: marija.krstinic@tvz.hr

Maja Pauković, MSc, Lecturer
Zagreb University of Applied Sciences
Vrbik 8, 10 000, Zagreb, Croatia
e-mail: maja.paukovic@tvz.hr

ABSTRACT

Motivation represents a psychological process or condition within the individual that encourages, directs and continuously maintains a voluntary behavior and actions directed towards a specific goal. As a basic and lifelong need to acquire habits, knowledge, skills and abilities, and develop creative possibilities, it requires a certain level of investment of intellectual effort, concentration and perseverance. They determine the quality of learning and how much a person learns depends on the level and type of motivation, which is the key driver of this process. This paper will describe intrinsic and extrinsic motivation, which are mutually intertwined and pervasive, and in different ways encourage changes in behavior and activity by determining their direction, intensity and duration. Intrinsic motivation is based on individual perception and psychological processes and represents everything inside us encouraged to meet many internal needs, such as physiological, psychological and social, and achieve a sense of inner satisfaction. Extrinsic motivation represents all the incentives that are the result of external influences and stimuli that come from the social and often the business environment, and it is always associated with some form of awards and approvals. Motivation, as one of the affective factors, is of great importance in learning a foreign language, which significantly affects the willingness and readiness of students to accept new knowledge. In this paper, a survey was conducted on a sample of 120 full-time and part-time students of the first year at the Electrical Engineering Department at the Zagreb University of Applied Sciences, in the period from January to May 2018. The research aimed to show the impact of extrinsic and intrinsic motivation on English language learning. The study was conducted through a questionnaire, based on which the correlation analysis, the calculation of relative frequencies and the t-test determined the connection between the reasons for learning English and the need to know it.

Keywords: *affective factors; extrinsic motivation; intrinsic motivation; learning a foreign language; business environment*

LITERATURA

1. Deci, E. L., Koestner, R., Ryan, R. M., (1999). A meta-analytic review of experiments examining the effects of extrinsic rewards on intrinsic motivation. *Psychological Bulletin*, 125(6).
2. Eisenberger, R., Pierce, W. D., Cameron, J. (1999). Effect of reward on intrinsic motivation: Negative, neutral and positive: Comment on Deci, Koestner and Ryan (1999). *Psychological Bulletin*, 125(6).
3. Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation*. London: Edward Arnold.
4. Huiitt, W. (2001). *Motivation to Learn: an Overview*. Preuzeto s <http://chiron.valdosta.edu/whuitt/col/motivation/motivate.html>
5. Mihaljević Djigunović, J. (1998). *Uloga afektivnih faktora u učenju stranog jezika*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
6. Reeve, J. (2010). *Razumijevanje motivacije i emocija* (4. izdanje). Jastrebarsko: Naklada Slap.
7. Vilke Pinter, D. (1995). Stavovi studenata Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u vezi s učenjem engleskog jezika na fakultetu i njihovi razlozi za biranje ovog kolegija. *Strani jezici*, XXIV(3-4), Zagreb: Školska knjiga, 14-122.
8. Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V. i Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. Zagreb: IEP.
9. Wiersma, U. J. (1992). The effects of extrinsic rewards in intrinsic motivation: A metaanalysis. *Journal of Occupational and Organizational Psychology* 65(2), 101-114.